

ních nároků, jež měly býti kaucí kryty, příslušel by žalobci nárok na vyloučení příslušné jistoty (§ 13 vyr. ř.) a rukojemstvím žalovaného nedostalo by se žalobci žádné výhody proti jiným věřitelům (§ 55 vyr. ř.). Vložil-li však žalobce částku 10.000 Kč do podniku společenstva C., takže mohlo dotčenou částkou volně disponovati, nešlo o pouhou jistotu, nýbrž o zápůjčku družstvu za současného zmocnění, by si družstvo z této příčiny odpočetlo případné nároky proti žalobci ze služebního poměru mu vzniklé a jen zbytek vrátilo žalobci, jakmile dojde ke skončení vzájemného poměru. Je-li tomu tak, neměl by žalobce nárok na vyloučení, nýbrž byl pouhým vyrovnacím věřitelem, majícím jen nárok na kvotu, takže by mu zárukou za plné placení byla objektivně poskytnuta zvláštní výhoda proti jiným věřitelům. Při tom nesejde na tom, které byly subjektivní okolnosti a pohnutky k poskytnutí výhody, ani na tom, že výhoda nebyla poskytnuta vyrovnacím dlužníkem, nýbrž třetí osobou a, zda dlužník o tom věděl čili nic. Úmluva odporující § 55 vyr. ř. zůstává nicotnou a k této nicotnosti jest přihlédnouti z úřadu (sb. n. s. 4805, 6864) a za tím účelem skutkový stav vyšetřiti. Tím více bylo třeba, když v souzené věci byla tato námitka vznesena.

Čís. 13980.

Jest důvodem k vyloučení člena výrobního a hospodářského společenstva (zákon ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.), přijal-li funkci ve správě konkurenčního společenstva.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1934, Rv II 848/32.)

Žalobci byli usnesením správní rady žalovaného společenstva vyloučení z členství u žalovaného družstva a byly jim vypovězeny závodní podíly. Žalobou, o niž tu jde, domáhali se žalobci na žalovaném družstvu, by bylo zjištěno, že usnesení správní rady žalovaného družstva, jímž byli žalobci vyloučení z členství u žalovaného družstva a byly jim vypovězeny závodní podíly, není po právu, jest neplatné a bezúčinné proti žalobcům a že proto členství žalobců u žalovaného družstva dále po právu trvá, což jest žalované družstvo povinno uznati. Žalované družstvo namítlo, že vyloučení žalobců z družstva bylo oprávněné, ježto žalobci jsou ve správě konkurenčního podniku, jenž vede boj proti žalovanému družstvu. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Dovolací soud nemůže se ztotožniti s právním názorem odvolacího soudu, že by účast žalobců ve správě konkurenčního družstva byla nezávadná proto, že ani družstevní zákon ze dne 9. dubna 1873 čís. 70

ř. z. ani stanovy nezakazují, by členové jednoho družstva nesměli se státi členy představenstva jiného, konkurenčního družstva. Jest pravda, že takového výslovného ustanovení nemá ani družstevní zákon, ani stanovy žalovaného společenstva. Avšak přes to lze nepřípustnost převzetí této funkce dovoditi i ze zákona i ze stanov. Podle § 15 druž. zák. jest družstvo na soudě i mimo soud zastupováno představenstvem a podle § 16 jest družstvo z právních jednání představenstva oprávněno i zavazeno, při čemž jest lhostejno, zda právní jednání bylo výslovně předsevzato jménem družstva, lze-li na to usuzovati z okolností. Představenstvo jest již po zákonu vybaveno rozsáhlou plnou mocí, neboť jeho oprávnění se vztahuje i na všechna jednání, k nimž podle občanského práva se vyžaduje zvláštní plné moci k určitému druhu jednání (§ 1008 obč. zák., § 18 zák. družstev.), při čemž obmezení plné moci stanovami neb usnesením valné hromady proti třetím osobám nemá účinku (§ 19 zák.). Jest tedy představenstvo duší družstva, na jeho prozíravosti a svědomitosti závisí dosažení účelu, pro nějž bylo družstvo zřízeno, totiž co nejvydatnější podpory výdělků nebo hospodářství členů společným provozem závodu (§ 1 zák., § 2 stanov). Proto volbou do představenstva projevuje se jeho členům naprostá důvěra, jejímž rubem jest povinnost, věnovati všechny síly a schopnosti účelu družstevnímu. S tímto vážným úkolem jest nesrovnatelné, by člen jednoho družstva přijal funkci ve správě jiného družstva, jež provozuje též podnik k témuž účelu a v témže odbytišti, neboť, vyvine-li takový člen představenstva, jak jest jeho povinností, úspěšnou činnost v jednom družstvu, má to nezbytně vliv na prosperitu družstva druhého. Čím silnější je podnik, tím více trpí jeho soutěžitel. Takový člen představenstva konkurenčního podniku nevyhne se kolísám, z nichž není východiska. Přijetí členství ve správě konkurenčního podniku přičí se nejen zásadám ovládajícím společenství hospodaření, nýbrž jest i s hlediska slušného hospodářského styku zavržitelné. Přijali-li tedy žalobci, kteří jsou nesporně členy žalovaného družstva, funkce ve správě družstva konkurenčního, jednali zřejmě proti zájmům žalovaného společenstva a bylo jejich vyloučení z družstva podle § 6 b) stanov plně odůvodněno.

Čís. 13981.

Zákon ze dne 27. března 1931, čís. 57 sb. z. a n., o použití úředníků vyšší pomocné soudní služby u soudů a poručenských (sirotčích) úřadů.

Ve věcech pozůstalostních jest soudci vyhrazeno rozhodovati o sporných otázkách právních. Spornou jest věc, když účastník výslovně odporoval návrhu jiného účastníka.

Předložil-li soudce opravný prostředek proti rozhodnutí úředníka vyšší pomocné služby, jest míti za to, že učinil napadené rozhodnutí svým rozhodnutím, a nelze vytýkati zmatek podle § 41 (2) b) zák. ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n., z důvodu, že usnesení vydal